

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Ч. 48 (89).

Рік II.

Станиславів, середа 29 квітня 1942.

ТРАГЕДІЯ ПОМИЛОК

Більшість наших істориків вважає за початок нашого національного заломання 1709 рік — нещасну битву під Полтавою. В дійсності — це заломання розпочалося від часу, коли Москва всеціло підчинила собі в половині XVII віку українську православну Церкву, бо через безупинну русифікацію церковного життя в Україні вона зуміла виховати „малоросів“, що, хоч не рідко були на свій лад гарячими українськими патріотами, однак думали московськими категоріями та уважали москаля — непримиримого ворога Укрaina — за свого „найближчого брата“. Та найбільше заломання нашого народу наступило в першій половині XIX віку, тобто тоді, коли західноукраїнські землі, що досі зберігали національну свідомість завдяки греко-католицькій Церкві, піддалися теж під духом провід Москви, щоб рятувати себе перед агресивним походом польонізації (Сімешко, галицькі москвофіли). І коли в Галичині, знову завдяки греко-католицькій Церкві, наступила сильна реакція проти польських і московських затій, а національна свідомість стояла перед 1914 р. дуже високо, українці в царській Росії, не маючи справжнього духовного вирблення, якого не могла їм дати православна й національно чужа їм Церква, представляли радше велику сіру масу, що в 1917 р. пішла здебільше за облесними кличами большевиків. Та навіть ця сіра маса була б заповіді українського народу спочивав у руках людей, що стояли б на висоті свого завдання. Тимчасом тодішні наші провідники, серед хаосу революції, своїми безупинними помилками довели край до найбільшої руїни.

Найбільшу відповідальність за упадок української держави 1918 — 20 рр. несе передусім Михайло Грушевський, голова Центральної Ради. Це був великий учений, але архівар, далекий від політичної дійсності. В початках революції настрої були такі, що весь народ дивився на нього, немаче на „Мойсея“ і був би радо пішов за всіма його розпорядками. Та він зовсім не мав практичного змислу й тому завів наряд у його надіях. Правду кажучи, він сам не знав, чого він хоче. Хоч аж 20 років був у Львові, однак думав категоріями російськими й велике довіряв мав до російських лівих елементів, а зокрема до большевиків. Коли тяжкі люди, а передусім пізніший гетьман Скоропадський, домагалися сильної української армії й по можливості творили її, Грушевський був рішучим противником армії, бо вона „противиться демократичним засадам“ й розв'язав сформовані вже частини, а большевиків поручав керувати „добрим словом“. Тимчасом большевики здобули Київ

і зовсім не „по демократичному“ розправилися зі свідомим українським елементом та з українським майном. Коли ж при допомозі німецької армії прогнано большевиків з України, Грушевський далі залишився мрійником і випереджував історію. Він не слухав ради розсудних людей, лишень оточив себе недосвідченими молодиками, подібно, як він, не маючи найменшого поняття про будову держави, і зірвавши з усією дотеперішньою традицією та з віковим досвідом усіх народів, мріяв про якийсь утопічний соціалістичний рай в Україні, а бачучи, що большевики обіщують українцям „усякі блага“, почав з ними перегони в „націоналізацію“, але не всіли був їх перелізувати, що до їхньої демагогії. Тимчасом хаос в Україні досягнув свій вершок. Бачучи те все творчі елементи, — при спочутті команди німецької армії в Україні, що хотіла мати до діла не з мрійниками, але з тямущими, діловими, людьми, — проголосили Павла Скоропадського Гетьманом усієї України. А Грушевський виїхав до Відня, прозумівся з большевиками й вернувся опісля до „раю“, щоб переплатити за якийсь час свої страшні помилки засланням, цингою й несласною смертю.

Гетьман Скоропадський почав справді будувати Українську Державу, розумно й послідовно. За кілька місяців розбудував він цю Державу майже до незнання в порівнянні з часами Центральної Ради. Ми мали тоді своє військо, свою флоту, високі школи, добре організовану адміністрацію, комунікацію, дуже добре упорядковані фінанси. Гетьман запрошував наддніпрянських українців вступити до кабінету та співпрацювати над кращою будучністю свого народу. Та наші с. з. та інші хаотики почали бойкотувати Гетьмана та злихуватися з большевиками. З konieczности мусив Гетьман оточити себе фаховими людьми неукраїнцями (з них деякі були щиро віддані Україні). Восени 1918 р. тодішні СС, не знаючи нічого про змову Винниченка й тов. з большевиками, вчинили повстання проти Гетьмана й так знову повалили з трудом збудовану Українську Державу. А тимчасом поляки займали Галичину, яку так легко могли були займати гетьманські війська, коли б був Гетьман удержався в Києві. Отже на повстанню в Білій Церкві скористали тільки вороги України.

Часи УНР хіба не заслуговують на назву справжньої Української Держави. Це була радше шораз то більша ліквідація свідомого українського елементу в нерівній боротьбі з большевиками, що зуміли зайняти більшу частину української території. Найспосібнішою людиною в тому часі був полковник Болбочан. По його трагічній смерті (на

Війна за „бути або не бути“

Фірер Адольф Гітлер виголосив в неділю, дня 26 квітня промову перед парламентом рейхстагом, в якій між іншим говорив, що зростаюча небезпека зі сходу, яка невідхильно загрожувала Європі та почала вже чинно проявлятися від пучу в Білгороді, була верована жидівським інтернаціоналом з одної сторони, та англійською політикою рівноваги в Європі — з другої. Англія завжди вела протиевропейську політику, стараючись ослаблювати народи континенту та видвигати одні проти других. Розчленування мало на меті вдержати свою світову позицію без жодної напруги зі своєї сторони та без проливу власної крові. Живі національні рухи в Франції, Італії і Німеччині перекреслили плани Англії всеціло панувати над Європою. Але почва на всесвітній арені таких держав як Росія, Японія і Америка, повинна була Англію радше наблизити до Європи. Не вважаючи на те все, стала на протиевропейські становища. Англію можна прирівняти до великої римської імперії на схилі своєї історії, коли вона впадала під германськими ударами, не маючи вже моральної сили боротися. Англію тепер мусить стрівити катастрофа.

Цей протиевропейський фронт очолюють всіма жиди, які стали провідною верствою в большевицькій Росії, кермують політикою Англії та мають Гувельта в Америці. Вони зараз по війні були розкладовим елементом в Німеччині, в Мадридщині, а врешті в Італії. Проти жидівського комунізму повстав фашистський рух в Німеччині. Проти цього самого комунізму крикнулась Еспанія. Тепер до боротьби проти большевицтва стала ціла Європа.

приказ „своїх“ розстріляний, хоч він ні в чім не провинився) українська армія втратила майже одинокого свого фахового й надзвичайно талановитого полководця, що був усилі ставити опір большевицьким наїзникам. Грізното положення не зуміла вже врятувати навіть Українська Галицька Армія, що під напором поляків перейшла була Збруч, тим більше, що уряд УНР віднісся до дисциплінованої галицької армії досить неприхильно. Дальші події загально відомі: варшавський договір Петлюри з поляками та умова галичан з денікінцями, а потім їх капітуляція перед большевиками й поляками, війна петлюрівців в обороні Польщі проти большевиків, договір у Ризи, зимовий похід і Базар, а потім страшний 20-літній большевицький терор, аж до приходу німецької Армії на Україну. За помилки батьків покутують звичайно діти та внуки, а за помилки провідників покутує весь наряд: нераз сотки літ терплять цілі покоління. Такі помилки майже завжди кінчаються дуже трагічно та мстяться стократно на тих народах, що свою долю зложили в переломових хвилинах у руки нерозсудних провідників.

Зима на східнім фронті була дуже тяжка та незвичайно гостра. Хоча противник кидав на смерть сотні тисяч, він нічого не вдіяв завдяки хоробрій повстані та надлюдським зусиллям передусім німецького піхотинця. Не менше хоробро виявили себе і всі інші роди зброї. Поруч з німецьким жовніром борються на півночі фінни, незвичайно витривалі та випробувані у війні з москалями воляки. На спеціальну увагу заслуговує „Еспанська Блакитна Дивізія“, що бореться коло Ільменського озера. Дальше не меншою хоробрістю відзначаються мадари, словаки, хорвати. Треті італійські дивізії за весь час відбили всі ворожі атаки. Крім цих народів б'ються і інші, які мають свої відділи влучені в німецьку армію, як французи, литовці, лотвиші, еспанці, українці і татари.

Фірер дякує батьківщині в своїм імені від армії за піддержку підчас тяжкої зими. Бій на сході буде вестися далі. Ворог мусить бути знищений. Одиноку розв'язку напруження між Америкою і Німеччиною принесла Японія, вступавши у війну. Німецькі підводні човни топлять ворожі кораблі і далі будуть їх топити. Підводні човни Німеччина має шораз більше. Війна ведеться за бути або не бути німецького народу. Прогнози рівнялися загибелі німецького народу. Правда на кінець побідить, вона є з Німеччиною.

ЧЕХИ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКЕ ПІСЛАННИЦТВО А. ГІТЛЕРА

Чеський часопис „Последні Діст“ займається у своїй передовій статті європейською та світовою місією А. Гітлера. Часопис стверджує м. ін. таке: „Ми сьогодні ще не маємо змоги зрозуміти величчя подій та далекосяжність наслідків, які з часомості ведуть до майбутнього. Одначе можемо сказати, що тепер відбуваються найбільш рішальні події, які Європа та світ колинебудь переживали. Сьогодні Адольф Гітлер вже не тільки вождь німецького народу. Він уже давно виштов вана національній рямці, будучи покликаним до європейського, ба — навіть до світового післанництва. З ним післанництво тісно пов'язана доля Європи та тих 30-ти націй, що живуть на цьому континенті. Дивлячись з сучасного погляду, Адольф Гітлер врятував Європу не тільки від британської політики сил, але також від большевицької інвазії. Він зріс до великої історичної індивідуальності, в руках якої лежить не тільки доля німецького народу, але й доля цілої Європи. Тому в день народни Адольфа Гітлера разом з бажаннями німецького народу, теж і бажання європейців, що борються за вранній та більш сириведливий новий лад континенту, об'єднуються в одному загальному бажанні, щоб вдалося діло освободження та рятунку, щоб адобути справедливий та тривкий мир. (тв).

І. Л.

Хорватський легіон

Хорватський легіон, який бореться генералом на східній фронті, увійшов в склад італійського експедиційного корпусу, як його складової частини. Генерал Месе, італійський начальний командант, відібрав дефіладу хорватських підрозділів, дуже добре узброєних. Дефілювали теж і італійські підрозділи. Після дефілади командант зібрав офіцерів на звіт та висловив певність, що хорватські жовніри будуть хоробро боритися і тин самим спричиняться до затиснення зв'язків між хорватським і італійським народами.

Санітарний поїзд для східного фронту

В рамках святочної урочистості в день народин Фірера, президент Д-р Гаха передав заступавчому райхс-протектору Гайдріхові лазаретний поїзд. Це дарунок населення Чехії та Моравії для німецької армії з нагоди уродин Фірера. Цей поїзд складається з 28 вагонів наймодернішої конструкторії. Їх урядження відповідає всім вимогам сучасності. В цьому поїзді може зміститися 280 ранених. (тп)

Помилковий аларм в Сан-Франціско

Як виходить з радіових передач на західно-американським побережжі, в Сан-Франціско проголошено кілька днів тому повітряну тривогу, яка тривала 15 хвилин. Населенню заповіджено, що аларм є спричинений позовом літаків незнамого походження. Як пізніше виявилось, це були американські літаки.

Цікава конфіскація

В індійській місті Делі конфісковано весь наклад американської газети "Таймс", яка там виходить. Конфіскацію вжито через статтю, яка гостро критикує політику Англії проти Індії. В статті говориться, що Англія весь час тільки використовувала Індію, не даючи їй нічого в заміну. Політика Англії була цілковито ворожа індійцям та йшла по лінії немилосердного використання і поневолення. Така конфіскація тим цікавіша, що висланник Рузвельта в Індії старався позискати симпатії індійців, захвалюючи американську адміністрацію на Кубі і на Філіппінах. Америка теж не від того, щоб Індія припала їй, на випадок англійської програми.

Еспанія і держави осі мають однакові ідеали

Еспанія та держави осі мають однакову ідеологію. Ми не є нейтральні, лише не ведемо війни — так заявив закордонний міністер Еспанії, Серано Сувер, у розмові з берлінським представником скандинавської пресою агенції. Для Еспанії було б неможливо, казав він далі, зберігати нейтральність у цій війні, в якій по одній стороні воюють держави, що є нашими приятелями, а по другому боці держави, які виявилися нашими ворогами. Держави осі стояли з еспанцями разом, коли ми боролися за своє життя проти більшовизму. Держави осі та Еспанія зв'язані з собою спільною політичною та національною ідеологією та різними іншими вузлами. Чотири довгі роки боролися ми проти комунізму, а демократії помагали не нам, лише нашому противникові. Сьогодні демократії практично борються за перемогу більшовизму. Треба собі це виразно в'ясувати, чи хто хоче цього, чи ні. Воєнна політика альянтів підпорядкована сьогодні советській диктатурі. Нам, еспанцям, не байдуже, хто виграє. Мусмо повну підставу сподіватися, що переможуть наші приятелі. Тому теж і ми вислали нашу "Блакитну Дивізію" на східний фронт. У цій дивізії бореться наша найкраща молодь.

Для еспанського становища, найважливіше у цій війні те, що комуна буде знищена та Європа врятована від більшовизації. Большевицька Європа значила б для Еспанії повний занепад і ми не маємо заміру ждати цього занепаду з заложеними руками. Тому з жалем дивимоса, як деякі південно-американські держави, краї тої самої крові й духа, що Еспанія, опинилися в ситуації, яку треба назвати радше запереченням життєвих еспанських ідеалів. Тому теж стверджуємо з радістю, що Аргентина й Чіле з повною свідомістю та енергією демонструють своє розуміння теперішнього зудару двох світів та держать себе поза кругом держав, що їх контролюють совети.

Еспанія нічого не жадає для себе самої від своїх братів з того боку Атлантики. Це загальне пересвідчення, що для південно-американських країв, які могли вдержатися поза цією війною, призначена велика господарська й політична майбутність. Так заявив еспанський міністер закордонних справ. Займаючи становище до недавньої зміни уряду Франції, він додав ще таке: "Я радий, що можу ствердити, що тепер також Франція вірить, що ця війна виграєт держави осі. Еволюція, яку Франція перейшла в останньому часі, надзвичайно цікава". (тп)

З промови прем'єра Ляваля

Промова, яку виголосив новий французький прем'єр, Пер Ляваль, була в більшості присвячена внутрішнім справам Франції. Прем'єр звернувся до французьких селян з закликом працювати та помагати Франції перетривати тяжкі часи. Робітникам заявив, що комунізм може тільки принести неволю та нужду. Про відносини Франції до Німеччини сказав таке: "Те що було перед війною потрібне, це ще в більшій мірі актуальне й тепер. В цій свідомості почав я переговори з Німеччиною в липні 1940 року: Побідник, який не хотів зловживати своєю перемогою, запропонував Франції місце в новій Європі, яке є гідне її минулого. Я мушу сказати в пошану противній договірній стороні, що вона ніколи не думала знищити Францію і прийміть це до відома, що я не

мусів поводитися так, як поводитися побіджений. Чи ви думаєте, що совети, якщо вони перемогли, задержалися би на наших границях? Тому то стоїмо ми перед вибором, або виключити себе в Нову Європу, де можемо мати запевнену повагу і пошану, або довести до знищення цілої нашої цивілізації. Політику порозуміння з Німеччиною треба перевести льоально. Жодна погроза не відведе мене від того, щоб співпрацювати з Німеччиною, бо ця політику диктує мені виключно інтерес Франції. А це було і буде для мене одинокою провідною зорею". Наприкінці згадав Ляваль про Англію, яка завела Францію в нещастя, її залишила в бою, почала нападати на її флоту, хоче вигодувати її населення та ще послав на країну свої літаки.

Італійська газета про Мальту

Майже в кожному воєнним звідомленні читаємо про сильні налети німецької і італійської авіації на острів Мальту. Цей малий острів став тепер предметом натиску зі сторони держав осі. Бомбардування Лавалети і цілого острова змагається та збільшується кожного дня. Мабуть, що цей натиск зближається до своєї найвищої точки. Хоча дотепер нема жодних даних про те, щоб в найближчій часі був планований який безпосередній наступ на острів. Італійський часопис "Джорнале д'Італія" заявляє, що Італія не може залишити Мальту в руках ворога. Цей острів мусить увійти в політичні границі Італії. Часопис каже, що час вже не довгий, коли це зможе статися.

Рузвельт сягає по Нову Зеландію

Віцеадмірала американської флотії, Роберта Фомаса, вислано до Нової Зеландії, щоби він там творив "суперціллю ново-зеландську американську команду". (тп)

Снілки американських полонених

В Японії подали офіційно до відома, що японці взяли досі на філіппінських островах 62.600 полонених. В цьому числі вміщується вже цифра 10.600 американських старшин і воїнів, з яких 1.600 лежить по військових лазаретах. (тп)

Жиди в советській пресі

В іюдній країні світа журналістика не є такою доменною жидів як у Советському Союзі. Лише в самій Москві стверджено не менше жидівських співробітників тамоніших часописів, як 557 осіб. Серед тих обставин советська преса придумала для воєнних звідомлень таку методу, що вона пригадає хіба стиль старого завіту та обрахована на читачів із страшенним духовним обмеженням.

Таке стверджено на журналістичному конгресі в Венеції. На цьому конгресі з підзавою говорилося про огидну піднесливість советської преси, яка кожному статтю мусить закінчувати окляком на честь "улюбленого батька Сталіна". Поруч із цим піднесливістю супроти советських можновладців, советські журналісти виявляють ще хіба постійний страх, а всіх противників советського режиму лають останніми словами. (тп)

З ПІД ВРУНАТНО-ВІЛО-ЗЕЛЕНОГО СТЯГУ

Велика країна "тисячі чудес", що величиною дорівнює Європі, заселена 350 мільйонами людей, па стрімко піднімаються святині, до гори, а Гангес котить свої розлогі води у стій найвищих гір світу Гімалаї — це Індія. Тепер, коли до брам цієї предявної країни застукала війна, стала вона центром заінтересування цілого світу. Вправді може й однаково загрожена Австралія, всежтаки Індія куди складніша справа. Це не тільки справа сильніших, чи слабших англійських оборонних ліній та фронтів, це тільки англійська спроможність висадити таку чи іншу силу військ — це справа індійського народу, який починає говорити шораз голосніше. Індійський націоналістичний рух, до якого ми українці ставились завдяки англійської імперії в цих тяжких для неї часах дуже поважною загрозою. Вичувається це з усеї англійської преси, з багаторазових дискусій в англійським парламенті та врешті з поїздки міністра Кріпса, який хоче сам на місці знайти якийсь вихід з трудного положення. Щоб наші читачі могли докладніше здати собі спра-

ву з теперішнього становища в Індії, подасмо дещо з історії цього прадавнього, расово спорідненого з нами народу.

Індійці належать до спільної родини народів, які зветься арийцями — отже виходять разом з більшістю європейських народів, від одного пранароду, який колись замешкував нинішню Мезопотамію. Звідтіля поодинокі племена цього прадавнього народу ще перед тисячеліттями розійшлись в різні сторони. Предки нинішніх українців, а з ними і інші європейські народи, подались до Європи, а теперішні індійці пішли на схід і поселились на нинішньому індійському півострові. Там застали вони вправді дравідів, нарід расово зовсім інший, але його опанували та надали незабаром цілій країні свій характер. Індійці показалися народом сильним, а передусім тривким. Всі пізніші завойовники інших народів, що пробували завойовати індійців, ім нічого не вдіяли.

Можна сказати, що ми українці, маємо з індійцями не тільки багато спорідненого, але й дещо подібного. Ми теж зуміли перетривати

різні лиха. За час довговічної історії індійців наїздили на цю країну різні народи, як наприклад: греки, іранці, гуни, араби, афганці, турки та монголи. Всі вони, залишаючи незначні сліди свого панування, зникали так як і прийшли. Всі ці наїзники на протязі 2 тисяч років приходили сухопутною дорогою з північного заходу. Тільки пізніше англійці перші з моря заволоділи Індією. Індійці витворили високу культуру, даючи гарні зразки своєї духовної зрілості у високо-мистецьких літературних творах та створюючи всеарійську літературну мову так зв. "санскрит". Чим для Європи є грецько-римська культура, тим для південної Азії — індійська. Ще сьогодні 17 відмін санскриту служать як мова порозуміння між поодинокими індійськими племенами. Уживас цих відмін санскриту близько 250 мільйонів індійців.

Першою важною історичною подією Індії є наступ арабів, котрі старались тут поширити релігію пророка Магомета. Араби після початкових успіхів, а потім невдач в західній і східній Європі, спрямували весь свій розгін на Індію, де вони не розплились, тільки зберегли себе, утворюючи до 15-століття

а частинно і в 16 аж до 18-го могутню державу.

Перший, що задумав утворити національну індійську державу, був Акбар в другій половині 16 віку. Він хотів об'єднати цілу Індію, покониати релігійні противенства між індійцями і індійцями-магометанами. Але це йому не вдалося через нові ворожечі, які вибухли між цими двома таборами після перших спроб поєднання. Ці релігійні противенства, які не дозволили утворити власну державу в 16 сторіччі, є найбільшою національною трагедією індійців. Противенства обох релігій є такі великі, що вони в тепер найтруднішою внутрішньою справою Індії. Індійці мають глибоко вкоринене почуття релігійности, яке є невідлучною частиною їх приватного та публичного життя. Дуже цікавий під тим оглядом є вислів Гандія: "Більшість релігійних діячів, яких я знав, це замасковані політики, а я, що ношу на собі маску політика, з глибини серця є людиною релігії".

За панування англійської королеви Елізавети, почались перші англійські кроки за опанування цієї багватої країни. З початку з'явилися в Індії англійські купці поодинокі, потім почали діяти спілки та кон-

Звідолення Верховної Команди

З Головної Квартири Фірера 27 квітня 1942 р.

Верховна Команда Збройних Сил повідомляє:

На Східному фронті власні місцеві наступи та просування відділів. Відбито багато ворожих наступів та впадів.

В Лявові німецькі і фінські відділи в тяжких оборонних боях відбили дальні советські наступи. Ворог потерпів тяжкі криваві втрати. Знищено багато танків. В околицях Мурманська німецькі лівельні літаки знищили в повітряних боях 9 ворожих лівельних літаків без власних втрат.

В Північній Африці оживлена розвідувальна діяльність. Продовжувано з більшими силами та з добрим вислідом летунські атаки на остров Мальту. Легкі бойові літаки влучно збомбардували за дня казарми і забудовані однієї фабрики в південно-східній Англії.

На морі біля Ісландії затоплено одне патрульне судно.

Сильні відділи бойової авіації провели останньої ночі відплатні атаки на Англію. При добрій погоді з добрим вислідом бомбардовано місто Бат.

Бритійські бомбовики повторили вночі на 27 квітня свої тероризуючі налети на мешкальні ділянки міста Ростов. Цивільне населення знову потерпіло втрати. За дотеперішніми повідомленнями збито 2 ворожі бомбовики.

Ухвала Райхстагу Великої Німеччини

Підчас останнього засідання Райхстагу 26 квітня, на якому Фірер вголосив промову, ухвалено надзвичайні повноваження для Фірера. На основі цієї ухвали Фірер має право робити все, що прагне, або стоїть в зв'язку з осягненням перемоги. Відтепер він не є зв'язаний з існуючими законними принципами і може діяти безпосередньо, як Фірер народу, як найвищий командант армії, як голова уряду, як найвищий суддя та як провідник партії.

Франція визнала Словаччину

Новий шеф французького уряду прем'єр Лаваль заявив готовність Франції бути активним членом нової Європи. Наглядним доказом нової політики Франції є визнання Словацької Держави.

черни. Врешті почав цим усім цікавитися англійський уряд. В 1613 р. основано першу англійську факторію (торговельна оселя). Щоб мати вільний доступ до Індії, мусили англійці вперед поконати на морі португальців. Коли вже дісталися на континент, почали помалу випирати французів. Про початок англійської колонії можна говорити щойно в році 1700, коли то заложено Калькуту. Звідсіля почався вже прямиий підбій краю. Від половини 19 століття ціла Індія була під англійським пануванням, але одночасно з поневоленням почала зростати перший раз в історії Індії самостійна національна свідомість та змагання до визволення, яке від того часу стає все сильніше і сильніше.

Як воно не дивно — але це факт, що 150 тисяч англійців тут враховано навіть усіх жінок — володіють 350 мільонами індійців. Англійці-майстри в політиці, особливо супроти слабших. Вони стараються опанувати край його власним ослабленням, примінуючи зручно давню методику „Divide et impera“ (поділи і пануй). Виграючи жагомедан і правовірних індійців одних проти других, уводять стан безпастійної боротьби, ненависти

В. Кленовий.

ПІСНЯ БУДУЧИНИ

Я знаю одну тільки пісню...

Хочу вам її заспівати, хоч у ваших очах бачу проблески іронії, хоча ваші уста хиляться до легко-важного усміху...

Та все ж таки я буду її співати, бо це пісня будучини!

Я теж рад послухати й вашої пісні. Клянусь, що слухатиму її з чистим серцем і коли критикуватиму її, то не буду дивитись, чи ваше лице симпатичне мені, чи ні, чи ви співаете, покликаючись на народ, мовляв, „а ім'я народу“, але чи серце ваше справедливе і слова ширі, що в пісні правди шукають, правди, яка сліпцям очі отвирас, злобою будня затрусні серця повнить любовню до своєї Батьківщини, правди, яка навчить вас викути зі світлих моментів минулого правдиву зброю розсудку й покаже, чия пісня фальшива, а чия ні, чия пісня будувала, а чия руйнувала, чия будувала, а чия руйнує, — покаже врешті, чия пісня відспівана.

З чистим серцем слухатиму вас тоді, коли ваша пісня не буде димом із жертви на кострі Каїна, що вбив Авеля. Коли ваша пісня буде підійматися просто до небес, просто до Джерела, біля якого припавши, схочете напиться цілющої води, що спрагу вашу заспокоїть, душу відсвіжить, розум просвітить

і рукам дасть силу наново відбудувати те, що своїми руками завалили.

Здається, що ви смієтесь, хоча щойно почав співати.

Але сміх ваш безсильний, бо в сміху вашому є ненависть, а в пісні моїй любов.

І моя пісня побідить, бо вона є виразом туги цілого народу, туги, може свідомої, а може й підсвідомої, туги за Одним, що обєднав би всіх, за тим, що сильне, що державу буде...

Але деякі з вас іще не прозріли. Вони буденною сваркою та криком по торговельнях відстрашують цю пісню, що немилосердним бичем виганяє їх зі святині та каже „геть!“

Із Храму Божого ви крамницю зробили і торгуйте тим, що найсвятіше! Торгуйте, опоганюючи нечесною конкуренцією один одного, торгуйте, водячись за чуби на сором і ганьбу тих, що самі — як треті — сміються з вас і... з милосердя до вас не перешкаджають вам.

Геть! У святині для вас місця немає. Тут місце для тих, що Правди шукають.

А хто Правди шукає, той її знайде!

І ще раз кажу вам:

Слухайте цю пісню до кінця, бо це пісня будучини...

ЧОМУ ЛЯВАЛЬ ВЕРНУВСЯ ДО ВЛАДИ

Прихід у Франції до влади Пера Лавала означає кінець т. зв. політики вижидання, якої в останньому році держалася Франція. Так оцінює цю останню політичну зміну в Франції німецька преса. Після того, як у грудні 1940-го року відійшов від влади Пер Лаваль, Франція намагалася бути до зберігати неутральність, вижидати дальшого ходу подій та придивляючись пасивно, чим закінчиться війна. У Франції були люди, які дивилися на Америку як на адогадного посередника між нею та Німеччиною. Коли ж Америка приступила до війни, то деякі французи були засугестіоновані фантастичними цифрами американської воєнної продукції. Однак

згодом престиж Англії та Америки зовсім упав, а життя виказало, що тактика вижидання і хитань радше шкодить Франції, як помагає. Розмови, що велися між маршалом Петеном, адміралом Дарляном і Лявалем, довели до створення нового уряду з Лявалем у проводі.

Найближчий час покаже, як у практиці проявиться новий курс французької політики. Покищо в Лондоні та у Вашингтоні лунають голоси, щоб зірвати зв'язки з Францією, повести у відношенні до неї репресії і т. д. Ці голоси не роблять у Франції враження і це новий доказ, що англо-американський світ стратив всю свою повагу серед французів. (ти)

та користають з безсилля обох. В пануванні над цією масою людей дуже помагають їм так звані індійські „магараджі“, себто князі поодиноких провінцій, які за багатства та ласку англійських панів держать своїх підданих сильною рукою.

Серед загального розбиття, ненависти і спорів, серед безприкладного використання простолоддя князями-магараджами, почав народжуватись індійський націоналістичний рух, як здорова могутня сила з глибоких надрів приспаного та поневоленого індійського велетня.

Основоположником цього руху був Тілак. Значення його виступу полягає в тому, що він підготував ґрунт, який пізніше засівали інші. Він заложив, наприклад 1875 „Громаду арійців“. Гаслом цього товариства було: „Індія для арійців!“ 1857 вибухло повстання, яке однак не вдалося. Рік пізніше проголошено королівську постанову, на основі якої Індію перейняв під безпосередню управу королівський уряд. Після цієї проклямації починають знову сильно зростати протипанглійські настрої, які пригасили були по упадку повстання. На 1885 рік припадає утворення Індійського Національного Конгресу. Ця орга-

нізація мала нібито репрезентувати індійське населення, а на ділі була подумана тільки для зовнішнього доброго враження, як орган послушний англійським наказам. Цей Конгрес складався з індійської інтелігенції, яка відбувши студії в Англії, верталась до краю та мала бути допоміжною в управі краю.

Другим народним провідником Індії був Баль Гангадар Тілак (1856 — 1920). Він згуртував біля себе радикальні та безоглядні націоналістичні групи та виступив проти „угодовців“ з „Національного Конгресу“. Він узброїв свої організації та уважав, що політичне вбивство не є нічим злим. Одночасно противний табір „угодовців“ очолював Гокалс, який аж до першої світової війни мав найбільший вплив в „Конгресі“. Максимальною програмою його була автономія в межах Бритійської імперії. Довга війна Англії з Бурами в південній Африці та російська поразка у війні з Японією підбальорала навіть „угодовців“ і вони почали ставити чим раз рішучіші домагання. Спеціально та остання війна дуже піднесла на душі шлу Індію: Азійський нарід (Японці) побідив Росію, якої вже від 70 років боявся Англія.

(Кінець дуде).

НА ДЕНЬ
УКРАЇНСЬКОГО МОРЯ

Зрадій, зневолена Понтидо, перло
півдня,
бо вістовці сурмлять в срібленій сурми,
встає, встає, держава заповідня
як моря шум, як ненаситна буря.

Зрадій, Понтидо, бо у грудях б'ється
сторіччя повінню. Це літ сотки несемо
у серці нездоланному і лютієм
горали літ, що блискачки буремно.

Мов красень з купелі повстане гордо
князівська гриниця, Богданова оселя
і вже рокочуть всі кордони гордо
від Закарпаття по Кавказу скелі.

Причалом грецьким світиться Одеса;
гетьманські прапори на дужих ко-
раблях,
царівна Понту задивилась в плесо
і сяє їй великий, вольний шлях.

Ми всі політїля, із тугар коштовний
несемо у серця, де повно мрій і снаг
і котиться вже голім, той раптовний,
і нація в погоді, мов весна.

Усе, щб ґрунт нам дав: лише і добре
в'яжем,
кує ми душі, що крижкі, на сталь
і душі меркють карпатським, гір-
ним краєм
вблискують мов Дону вод хрусталь.

У гриниці срібленій, в граді князів,
благословенному Андрієм, богом даним
і нації готинням, Полонений Князю
зясдець, як колись лицарський син
Богдан.

І озвони туг соборів, що Йоаном
на гвалу литі, гулом вдарять,
Данилова корона в самоцвітяз Пана,
землі цієї чоло вкрис Господаря.

І випростує крижкі пугатар, осядчий
степу,
і встане Чигирин державний варт
табором,
блакиті ще для радісного неба!
і золота левадам неозорим!

Осанна тій Державі, що гряде! І Слава,
що наче кубок, із грайним вином жаж-
тить
що сива вічність, і мудра з давніх
давен
це буде гордістю у височінь рості.

І лицарі зодіють кубки — бо все
поважало,
що вірне, що шляхетне, що обвічне
і вістовці Олега і Святослава
уже ідуть по чотах на стрічу.

І тизнуть конита найзодників у тра-
ваз,
—
лицарство на кордоннах і зню злобу жде
вітай о немертельна, ясна славо
Гетьманської України, що гряде!
Р. ГІРНИЙ.

Прийняв у нас гарний звичай обходити день 29-го квітня також як День піднесення на Чорноморській Фльоті українського прапора. А саме в день 29-го квітня 1918 р. Чорноморська Фльота піднесла український прапор, бо в Київі українські хлібороби проголосили Українську Державу з Гетьманом Павлом Скоропадським на чолі. Отже подія на Чорноморській Фльоті була рефлексом київських подій. Провідники українських повстанців, що за намовою большевиків власними руками завалили Українську Державу, усвідомивши собі свій злочин, не мали відваги признатися до свого блуду як це зробили інші — зачали сенаріатно святкувати день 29 квітня, як день піднесення українського прапора на Чорноморській Фльоті, не вгадуючи нічого про проголошення Української Гетьманської Держави в Київі. Тому були в великому клопоті, коли їм ставлено питання: „Що а чому саме 29-го квітня 1918 р. піднесено український національний прапор на Чорноморській фльоті?“ Та тих затвердих гриників, що не хотять каятися, чимраз менше.

ОПОВІСТКА

Сходина Студентської Секції

присвячені

24-тій річниці піднесення на Чорноморській Фльоті українського національного прапора відбудуться в середу, дня 29-го квітня п. р. о год. 7-мій вечером в доміні УОК.

У В А Г А І

Цього ж тижня в суботу, 2-го травня п. р. сходина Студ. Секц. відбудеться, як значайно, о год. 6-тій з докладом студ. Чижовського, присвяченим пам'яті Міхновського.

НОВИНКИ

29
КВІТНЯ
1942

СЬОГОДНІ —
СЕРЕДА: Агафії, Ірини.
ЗАВТРА —
ЧЕТВЕР: Сімеона прп.
ПІСЛЯЗАВТРА —
П'ЯТНИЦЯ: Івана прп.

Українська Хорова Капела „Думка“ розпочала своє турне великим концертом в Коломиї дня 24 п. м., де, як довідуються, дуже гарно поспілася. Хор виступив з тим самим репертуаром, що в Станиславові. Деякі пісні Капели довели до повторити, щоб задовільнити хоч трохи публіку, яка довгими гарячими оплесками винагороджувала поодинокі виступи хору. Замість було слово Голови УОК в Коломиї, о. Русина, який впродовж ціну подяку Капелі „Думка“, яка на сцені свої пісні принесла новий свіжий подув у Коломию.

Відважні зізнання. „Націоналіст“, що виходить в Празі, помітив в ч. 7 з д. 29. III. 1942 р. протокол зізнань М. Павлушкова, провідника Спілки Української Молоді (СУМ), на з'їзді процесі „Спілки Визволення України“, який відбувався в Харкові від 9 березня до 19 квітня 1939 р. Прокурор запитав обжалованого Павлушкова, якого устрою бажав він для України. На це відповів Павлушків, що уважав потрібним режим твердого диктатури гетьманату. Тоді прокурор запитав, для кого диктатура потрібна і кого мала б захищати. На це Павлушків відповів: Проти агітативних зовнішніх сил. Прокурор: Чи це не значить проти німецьких сил, що окупували Україну в 1918 р. Павлушків: Німецьке війське ми вважали за дружне війське. — Це місце протоколу цинне тим, що відкриває нам революційні плани цівту української інтелігенції, зорганізованої в революційній протибольшевицькій організації „Союз Визволення України“, яку більшовики винищили процесом в Харкові.

Літературно-наукова чинність Українського Вільного Університету в Празі. Академічний рік 1941/42 позначився значним оживленням видавничої справи в Празі. На Українському Вільному Університеті в Празі (УВУ) від осені минулого року вде гарячкова праця над виданням третього тому Наукового Збірника У. В. У. Нині складан-

ня цієї великої й цікавої книги вже закінчено й у найближчих днях вона вийде з друку. Збірник складається з двох частин: у першій частині, так би мовити, офіційній, знаходимо справоздання з діяльності УВУ за друге десятиліття його існування, себто за академічні роки 1931/32 аж 1940/41; в другій — наукові статті 21 авторів, професорів і доцентів УВУ, які вийдуть і окрема видатками. Збірника та відбиток друкується дуже незначна кількість примірників і тому експедиція буде продаватися в порядку одержання замовлень — доки вистачить накладу. Проект збірника та ціна відбиток висилаються безплатно. Заняти та замовлення скеровувати на адресу: Gesellschaft der Gönner der Ukrainischen Freien Universität in Prag, Prag II, Smetschkgasse 29—II, Protektorat Böhmen und Mähren.

Доставка й продаж худоби на заріз і мясо. На домагання службових станцій уповноважених Головним Відділом Прохарчування й Хліборобства (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) до списку худоби, виробничі підприємства з обов'язком відставляти до зарізу худобу, що виходить у них. Головний Відділ Прохарчування й Хліборобства вивчає до кожного роду худоби до зарізу кількість, яку в цілому мають одержувати дистрикти та рішення про їх дальший ужиток. Для поодиноких Окружних Старост можуть бути визначені ярмарки, на котрі виробничі підприємства мають відставляти худобу до зарізу. Купувати й продавати худобу можна лиш на основі живої ваги. Живу вагу слід устійнити окремо для кожної тварини, при більшій кількості, безрог і телят тієї самої якості й при різних ценох самого гатуку й якості, можна устійнити живу вагу спільно. Доставлена худоба мусть бути натще. Худоба натщас тоді, коли через три дні перед висилкою на ярмарок її нормально годувалося й поїлося, а через 12 годин перед устійненням ваги їй надавалося їсти ні цити. Худобу на заріз можна продати на ярмарках або шляхом безпосереднього закупу, або шляхом посередництва в продажі. Головний Відділ Прохарчування й Хліборобства може заборозити в гмінах, де відбуваються торги на худобу до зарізу, створення торгів на мясо з метою гуртової торгівлі мясом та з метою, щоб підприємства зарізу худоби та підприємства обрідки й перерідки мяса покривали своє запотребування на худобу й мясо на

визначеному ярмарку. Заборозняється заріз та купно й збут на заріз: 1) незорзких, азорзких молодих штук рогагої худоби й телят, що годяться до дальшого хову; 2) теличок; 3) безрог нижче 80 кг. живої ваги; 4) овець до 1 року з винятком каракулових ягнят; 5) тільних корів, алівок, овець і льох. На випадок потреби губернатор дистрикту може письмом дозволити на винятки. (тп).

Шкідники шпихлірів. Вовчок збіжевий (народна назва — гергелія) це шкідник, що найчастіше нищить шпешню й жито, рідше за те ячмінь, овес і кукурудзу. Шкоди, які спричинює згаданий шкідник, полягають не лиш на тому, що він з'їдає зерно, але й на тому, що зерно плісняє. Зерно, яке у більшій мірі знищить вовчок збіжевий, не годиться вже не лиш для ужитку людей, але не має також жодної вартості, як корм для тварин. До висіву не підходить таке зерно ніяк через те, що воно не має сили кльчатися. Щоб запобігти роамножуванию вовчка збіжевого, треба провітрювати шпешлірі і склади зерна через цілий рік та переховувати в них добре висушене зерно. Слід теж зберігати в шпешлірах безоглядну чистоту, бо це передумова встеретися перед вовчком збіжевим і іншими шкідниками. Зерно, привезене з поля, ніколи не має в собі вовчка збіжевого. До частих шпешлірів він дістається з зерном і мішками з інших занецижених шпешлірів, а найчастіше з млинів. Коли вовчок агнідається в шпешлірі, треба вжитися за енергійне поборювання його при допомозі хемічних, механічних та біологічних засобів і метод. Одним з успішних хемічних засобів є аналіна та двоокис сірки, що втворюється підчас спалювання сірки в повітрі. Тому що цей газ є шкідливий для муки, зерна й інших споживчих артикулів, можна дезінфекувати ним лиш порожній шпешлір. Хлоропікрин є для комах ще більш отруйна чим двоокис вугля. Й прикметою є те, що вона не горить, відємною сторінкою те, що 1) шкодить металам у вогкому повітрі, 2) впливає шкідливо на людей, 3) обнижує вартість клькування зерна на 30%. Через те не можна газувати хлоропікринною зерно, привезеного для висіву Механічний спосіб поборювання вовчка, не шуфлювання збіжки. Тоді вовчки затривожені рухом, опускають зерно. Вовчка можна поборювати теж біологічним спосібом. З тією метою треба шпешлір вилорожнити, основно вичистити і залишити на 1—2

роки порожнім або заповнити сівом. Можна винищувати вовчка теж при допомозі високої температури, але ця метода є досить коштовна та вимагає багато заходів. Другим небезпечним шкідником є міль зерняний, котрого метелки можна подібати в шпешлірах від квітня до серпня. Цей шкідник видає зерно та завешчує його. Поруч зерна гусенички моля зерняного видаються теж на сушені гриби, овочі, насіння стручкових рослин і т.п. Щоб побороти цього шкідника, добре є шуфлювати часто збіжку, головни в червні й липні, бо тоді гусенички є дуже тендітні й швидко гинуть. У час льоту метелки (кравень, червень, липень) закладається густі сітки на вікна, щоб незалітали моля з сусідніх шпешлірів. Можна винищувати їх теж у значних з водою, які ставитися в шпешлірі. Також можна вилловлювати їх на леп, яким мається дошкині і армшуться їх у шпешлірі. Збіжки, призначене до висіву, добре зберігати перед молями посиуванням його нафталіною. Поруч тих способів проти молей зерняний можна послугуватися теж методами, яких уважається при поборюванні вовчка збіжевого. (тп).

Вивіз і привіз яєць. У фаховому німецькому журналі, присвяченому питанню господарки хатньої птицею й яйцями, знаходимо цікаві дані, що відносяться до продукції й привозу яєць. З них можна зробити висновок важний для господарського відношення Г. Г., а головни дистрикту Галичина до Райху. А саме на 100 мешканців у 1938 р. вивезено: з терену теперішнього Г. Г. 145, з Данії найбільше, бо 738, з Ірландії 544, з Бельгії 403, з Голландії 340, з Литви 178, зі Швеції 174, з Фінляндії 72. На 100 мешканців привезено до Німеччини 131, до Франції 165, до Греції 168, до Англії 146, до Швейцарії 132. Теперішній дистрикт Галичина доставляв при тому аж 75% загального вивозу з терену теперішнього Генералгубернаторства. З того видно, яким важним чинником у сільській господарії дистрикту є продукція яєць, а тимсамим і годівля доброї раси хатньої птиці. (тп)

Відповідальний редактор:
Дмитро Грегалинський.
Видавництво: Українське Видавництво часописів і журналів для Дистрикту Галичина Львів. — Редакція: Станислав, вул. Лесі Українки ч. 31, тел. ч. 16-63. Адміністрація й експедиція: Станислав, вул. Адольфа Гітлера ч. 19, тел. ч. 18-63.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Повідомляю Шан. Громадянство Станиславщини, що я переніс **КРАМНИЦЮ ГАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ** з вулиці Ринок ч. 2. на площу Герст Вессель ч. 1. (б. площа Міхалевича)
ІВАН ПРОТАС
При цій нагоді поручаю ласкаво різного рода шанки, мазенички тощо.

Загублений шевський патент на приваше Соломчак Естасій — уважною. В разі знайдення, прошу повернути за винагородою на адресу: вул. Хмельницького ч. 126. 567 (1-1)

Шукаю іск. Зулэбу Стефана, що перешив з Черновців до Галичини 5 IV. 1942 р. Ласкаві відомості: Тарас Білоус, с. Іванівка (в парох), м. Лисець, округ Станиславів. 591 (1-1)

Шукаю швагра Павлішка Касіяна, забраного в шлюбу роденою більшовицькою з с. Катра, пов. Сторожинець — Буковина, дня 28. V. 1941. Хто аман би що про нього, згодить ласкаво повідомити Білоус Тарас (в парох) с. Іванівка, м. Лисець, округ Станиславів. 592 (1-1)

Українець (середня освіта, бухгалтерський курс, має стенографію) шукає **посади** в українській установі. Зголошення в Адміністрації (1-1)

Уважною загублені два 5 IV. 1942 р. документи паспорту, военний білет місячний білет поверну карту з імені на приваше Деркач Василь, Ямчидя

УВАГА!
АПТЕКИ і ДРОГЕРІЇ Виключно продаж в округах: Станиславів, Бережани, Калущ, Коломия і Чортків
пльстра до ран „CELLO-PLAST“
переняла фірма: **І. РУДАКЕВИЧ** Заст. Хем. і Фарм. Фабрик **СТАНИСЛАВІВ, ВУЛ. Г. ГЕРІНГА Ч. 77.**
Жадайте оферти!

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ
ПОВІДОМЛЕННЯ
Повідомляю Шан. Громадянство Станиславщини, що я **переніс** свою **крамницю ЗАЛІЗНИХ ТОВАРІВ** з вулиці Гетого ч. 1. (дав. Карпінського) на вул. **Галицьку ч. 18.**
М. ТВЕРДОХЛІБ
(1-2)

ВІС
ПОРОШОК ДО ШУРОВАННЯ і ЧИЩЕННЯ

ЯСНОВИД МАМОТ.
мистець у проповіданні життєвих впадків, дає **виповнення** — поради в різних справах. Особисто приймає щодня. Поштою, за залічкою: подати дату уродження і питання. Виразаю — чатку. Адреса: Краків, площа А. Гітлера ч. 465. III нов.

Шукаю; Коржя Олексу, ур 1905 р. в Батьківцях, пов. Надірна, окр. Станиславів, забраного до больш. війська 25 VI. 1941 р. Ласкаві відомості слая на адресу жінки: Анна Корж, с. Батьківчик, п. Надірна, окр. Станиславів.

До продажі одна пара живочих чорних нових мештін ч. 38. Відомість в Друкарні, вул. А. Гітлера 4

BUSCHHALTER
mit Deutschsprachkenntnis **gesucht**
JULIUS H. RIECHE
GROSSHANDLUNG
Hansastr. 1. (vor. Kraschewskigasse)

Купуємо всілякі книжки в мовах українській, польській, німецькій і інших
„УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ“
М. Самоверський
Станиславів, вул. Адольфа Гітлера ч. 19.

Інтелігентна приймає управу домом у священика. Зголошення до Адміністрації. (1-2)

Пощується **Фортеп'яни**. Зголошення: вулиця Гупуцька (б. Попитовського) ч. 17, мешк. 1. 55 (1-3)

ПОВІДОМЛЕННЯ
УПРАВА НАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В СТАНИСЛАВОВІ
повідомляє, що з днем 29-го квітня 1942 року **переносить** свої бюро з вул. Вірменської ч. 14 до нового приміщення при вул. **ГУБЕРНАТОРСЬКІЙ ч. 2. I п.** (був. домівка філії Т-ва „Прогресс“) ч. тел. залишається 16-35 пошт. скр. 54. 194 (1-2)

ОГОЛОШЕННЯ
ЛЯШКЕВИЧ ВОЛОДИМИР
лікар
ордиує щоденно в Отинії, вул. Шевченка ч. 50.

Пощується **БУХГАЛТЕРА** із знаннями німецької мови
ЮЛІАН Г. РІХЕ
ВЕЛИКЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
вул. Ганан ч. 1. (д. Кришневського)